

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2026/180
KARAR NO : 2026/162
KARAR TR : 13/04/2026

ÖZET: Davalı idarenin 3194 sayılı Kanun'un 18. maddesinde verilen yetkilerini kullanması sonucu tesis edilen idari i lemin uygulanması sebebiyle u ranıldı ı ileri sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendindeki; dari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları do rudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları kapsamında DAR YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : K. Y.
Vekilleri : Av. M. M. N.
Davalı : Battalgazi Belediye Başkanlığı
Vekilleri : Av. A. M. K.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin maliki oldu u parsel sayılı ta ınmazın maliki oldu unu, ta ınmazın Battalgazi Belediye Meclisi'nin 01/10/2020 tarih ve 121 sayılı kararıyla onaylanan 1/1000 ölçekli uygulama imar planı revizyonu sonrasında rekreasyon alanında bırakıldı mı, bu sebeple söz konusu ta ınmaz üzerindeki üç katlı evinin tapuda mülkiyetini kaybetti ini ve davalı idare tarafından ta ınmaz üzerindeki a açlarının kesildi ini ileri sürerek, fazlaya ili kin hakkı saklı tutularak 5.000 TL kesilen a açların bedeli, 5.000 TL üç katlı evin bedeli olmak üzere toplam 10.000 TL maddi tazminatın, davalı idareye ba vurulan 27/11/2023 tarihinden itibaren i leyecek yasal faizi ile birlikte ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N B A VURU SÜREC

A. dari Yargıda

2. Malatya 3. dare Mahkemesi 05/04/2024 tarih ve E.2024/269, K.2024/1035 sayılı kararı ile, ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli oldu u gerekçesiyle, 2577 sayılı Kanun'un 15/1-(a) maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar vermi , bu karara kar ı istinaf isteminde bulunulması üzerine, Gaziantep Bölge dare Mahkemesi 2. dari Dava Dairesi 31/10/2024 tarih ve E.2024/1311, K.2024/2625 sayılı kararı ile, istinaf ba vurusunun reddine kesin olarak karar vermi , bu karar kesinle mi tir. Mahkeme kararının ilgili kısmı öyledir:

"...3194 sayılı mar Kanunu'nun 10. maddesinde "Belediyeler; imar planlarının yürürlü e girmesinden en geç 3 ay içinde, bu planı tatbik etmek üzere 5 yıllık imar programlarını hazırlarlar. Be yıllık imar programlarının görü ülmesi sırasında ilgili yatırımcı kamu kurulu larının temsilcileri görü leri esas alınmak üzere Meclis toplantısına katılır. Bu programlar, belediye meclisinde kabul edildikten sonra kesinle ir. Bu program içinde bulunan kamu kurulu larına tahsis edilen alanlar, ilgili kamu kurulu larına bildirilir.

Be yıllık imar programları sınırları içinde kalan alanlardaki kamu hizmet tesislerine tahsis edilmiş olan yerleri ilgili kamu kurulu ları, bu program süresi içinde kamula tırırılar. Bu amaçla gerekli ödenek, kamu kurulu larının yıllık bütçelerine konulur. mar programlarında, umumi hizmetlere ayrılan yerler ile özel kanunları gere ince kısıtlama konulan gayrimenkuller kamula tırılncaya veya umumi hizmetlerle ilgili projeler gerçekle tirilinceye kadar bu yerlerle ilgili olarak di er kanunlarla verilen haklar devam eder." 18. maddesinde " mar hududu içinde bulunan binalı veya binasız arsa ve arazileri malikleri veya di er hak sahiplerinin muvafakati aranmaksızın, birbirleri ile, yol fazlaları ile, kamu kurumlarına veya belediyelere ait bulunan yerlerle birle tirmeye, bunları yeniden imar planına uygun ada veya parsellere ayırmaya, müstakil, hisseli veya kat mülkiyeti esaslarına göre hak sahiplerine da itmaya ve re'sen tescil i lemlerini yaptırmaya belediyeler yetkilidir. ... Bu maddede belirtilen kamu hizmetlerine ayrılan yerlere rastlayan alanlardaki a açlar/yapılar, belediye veya valilikçe bedeli/enkaz bedeli ödenerek sökülür ve yıkılır. ..." hükmüne yer verilmiş tir.

2942 sayılı Kamula tırma Kanunu'nun Ek l'inci maddesinde "Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmî kurumlara ayrılmak suretiyle mülkiyet hakkının özüne dokunacak ekilde tasarrufu hukuken kısıtlanan ta inmazlar hakkında, uygulama imar planlarının yürürlü e girmesinden itibaren be yıllık süre içerisinde imar programları veya imar uygulamaları yapılır ve bütçe imkânları dâhilinde bu ta inmazlar ilgili idarelerce kamula tırılır veya her hâlde mülkiyet hakkını kullanmasına engel te kil edecek kısıtlılı ı kaldırıcak ekilde imar planı de i ikli i yapılır/yaptırılır. Bu süre içinde belirtilen i lemlerin yapılmaması halinde ta inmazların malikleri tarafından mülkiyet hakkından kaynaklı bedele ili kin açılacak davalar, adli yargıda görülür." hükmü yer almı tır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 997. maddesinde "Ta inmazlar üzerindeki hakları göstermek üzere tapu sicili tutulaca ı" belirtilerek ve devamı maddelerinde "tapu sicili"ne ili kin hükümler yer almı ; 1021. maddesinde "Kurulması kanunen tescile tâbi aynî hakların, tescil edilmedikçe varlık kazanamayaca ı", 1022. maddesinde "Aynî hakların, kütü e tescil ile do aca ı" kural altına alınmış tir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının paylı mülkiyetinde bulunan Malatya li, Battalgazi İçesi, Bahçeba ı Mahallesi, 0 Ada, 739 Parsel sayılı ta inmazın Battalgazi Belediye Meclisi'nin 1.10.2020 tarih ve 121 sayılı kararıyla onaylanan 1/1000 ölçekli uygulama imar planı revizyonu sonrasında rekreasyon alanında bırakıldı ı, bu sebeple söz konusu ta inmaz üzerindeki üç katlı evinin tapuda mülkiyetini kaybetti i ve davalı idare tarafından ta inmaz üzerindeki a açlarının kesildi inden bahisle u ranılan zararlara kar ılıklı kesilen a açların bedeli 5.000,00-TL ile üç katlı evin bedeli 5.000,00-TL olmak üzere toplam 10.000,00-TL maddi tazminatın davalı idareye ba vurulan 27.11.2023 tarihinden itibaren i letilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldı ı anla ılmaktadır.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükümleri uyarınca, uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmî kurumlara ayrılmak suretiyle mülkiyet hakkının özüne dokunacak ekilde tasarrufu hukuken kısıtlanan ta inmazlar hakkında, uygulama imar planlarının yürürlü e girmesinden itibaren be yıllık süre içerisinde imar programları veya imar uygulamaları yapılaca ı ve bütçe imkânları dâhilinde bu ta inmazların ilgili idarelerce kamula tırılaca ı veya her hâlde mülkiyet hakkını kullanmasına engel te kil edecek kısıtlılı ı kaldırıcak ekilde imar planı de i ikli i yapılaca ı ya da yaptırılaca ı kurala ba lanmış ; bu süre içinde belirtilen i lemlerin yapılmaması halinde ta inmazların malikleri tarafından mülkiyet hakkından kaynaklı bedele ili kin açılacak davalar adli yargı yerinin görev alanına bırakılmış tir.

Öte yandan, 3194 sayılı Kanun'un 18. maddesi uygulamasıyla kamu hizmetlerine ayrılan yerlere rastlayan alanlardaki a açlar ve yapıların bedeli ya da enkaz bedeli ödenerek sökülmesi veya yıkılması öngörülmü ; söz konusu yapıların imar planında kullanılaca ı alana yönelik i lemler ba layana kadar kullanılmasının engellenmesi yönünde bir kısıtlamaya gidilmemiş tir.

Di er taraftan, idarenin yürütmekle yükümlü bulundu u kamu hizmetine ili kin olarak uygulamaya koydu u plan ve projeye göre meydana getirdi i yol, kanal, baraj, su yolları, su ebekesi gibi tesislerin kurulması, i letilmesi ve bakımı sırasında ki ilere verdi i zararların

tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün, idari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait oldu u; idarece herhangi bir aynı hakka müdahalede bulunuldu u, özel mülkiyete konu ta inmaza kamula tırmasız el atıldı ı veya plan ve projeye aykırı i görüldü ü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise mülkiyete tecavüzün önlenmesi ile haksız fiile ili kin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerince çözümlenece i yerle ik yargısal içtihatlarla kabul edilm i bulunmaktadır.

Nitekim yukarıda belirtilen genel kabul do rultusundaki Yargıtay çtihadı Birle tirme Kurulunun 11.2.1959 tarih ve E:1958/17, K:1959/15 sayılı kararının III. bölümünde; " stimlaksiz el atma halinde amme te ekkülü stimlak Kanununa uygun hareket etmeden ferdin malını elinden almı olması sebebiyle kanunsuz bir harekette bulunmu durumdadır. Ve bu bakımdan dava Medeni Kanun hükümlerine giren mülkiyete tecavüzün önlenmesi veya haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazmini davasıdır. Ve bu bakımdan adliye mahkemesinin vazifesi içindedir. Bundan ba ka, bir amme te ekkülü tarafından bir tesisin yaptırılması sırasında Devlet malı olmayan yerlerden toprak alınması veya böyle yerlere toprak veya moloz yı ılması neticesinde meydana gelen zararların tazmini davası da ba kasının malına amme te ekkülünün diledi i gibi el atma hakkı bulunmadı ı ve plan ve projelere ve arnamelere ba kasının malına ihtiyaca göre el atılabilmesini gerektirecek esaslar konulamayaca ı cihetle, haksız fiilden do an bir tazminat davası sayılır." görü üne yer verilmi tir.

Bununla birlikte, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun yukarıda aktarılan hükümleri uyarınca, kurulması kanunen tescile tâbi mülkiyet hakkının tescil edilmedikçe varlık kazanamayaca ı, i bu aynı hakkın kütü e tescil ile do aca ı açıktır.

Bakılan davada; dava konusu tazminat istemine esas fiili durumun, davacının paylı mülkiyetinde bulunan ta inmazın Battalgazi Belediye Meclisi'nin yukarıda tarih ve sayısı gösterilen kararı ile yürürlü e giren 1/1000 ölçekli revizyon uygulama imar planı sonrasında rekreasyon alanında bırakıldı ndan bahisle ta inmaz üzerindeki üç katlı evinin tapuda mülkiyetinin kaybedilmesi ve ta inmaz üzerindeki a açlarının kesilmesi suretiyle 2942 sayılı Kamula tırma Kanunu'nda öngörülen usul ve yöntemlere uygun idari nitelikte uygulama i lemleri yapılmaksızın fiili olarak el atıldı ı iddialarından kaynaklandı ı görülmektedir.

Bu durumda; dava konusu tazminat talebinin 3194 sayılı Kanun'un 18. maddesi uygulamasıyla kamu hizmetlerine ayrılan yerlere rastlayan alanlardaki a aç ve yapıların sökülmesi veya yıkılmasından kaynaklanmadı ı da gözetildi inde; Malatya li, Battalgazi lçesi, Bahçeba ı Mahallesi, 0 Ada, 739 Parsel sayılı ta inmazı da kapsayan alanda yapılan uygulama imar planı revizyonunun, do rudan i bu ta inmaz üzerindeki yapının mülkiyetinin kaybına yol açmayaca ı; ta inmaz üzerindeki a açların kesilmesinden do an zararın ise aynı hakka yönelik haksız fiil niteli inde oldu u; bu suretle mülkiyet hakkından kaynaklı bedele ili kin olarak açılan i bu davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna ula ılmı tır...."

3. Davacı vekili, bu kez aynı maddi ve hukuki sebebe dayanmak suretiyle, fazlaya ili kin hakkı saklı tutularak 100 TL kesilen a açların bedeli, 100 TL üç katlı evin bedeli olmak üzere toplam 200 TL maddi tazminatın, davalı idareye ba vurulan 27/11/2023 tarihinden itibaren i leyecek yasal faizi ile birlikte ödenmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

B. Adli Yargıda

4. **Malatya 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 08/10/2025 tarih ve E.2024/426, K.2025/361 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli oldu u gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin

bu konuda Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"...Somut uyu mazlıkta; davacıya ait ta ınmazın bulundu u alanda yapılan imar planı revizyonunun uygulanması amacıyla 3194 sayılı Kanun'un 18. maddesi uyarınca yapılan parselasyon planı sonucunda hissedarı bulundu u kadastral parselin kamu hizmetlerine ayrılan kısmındaki a açlar ve yapıların, 3194 sayılı Kanun'un 18. maddesinde yer alan "bu maddede belirtilen kamu hizmetlerine ayrılan yerlere rastlayan alanlardaki a açlar/yapılar, belediye veya valilikçe bedeli/enkaz bedeli ödenerek sökülece i ve yıkılaca ı" yolundaki hükme dayanılarak kesildi i ve yıkıldı ı, davacının tazminat isteminin idari i lemin uygulanmasından do an zararın tazminine ili kin oldu u ve imar mevzuatı hükümlerine göre çözümlenmesi gerekti i, Yargıtay çtihatları Birle tirme Kurulunun E.1956/1, K.1956/6 ve E.1958/17, K.1959/15 sayılı kararlarında tanımlanan anlamda kamula tırmazsız el atma olarak nitelenebilecek bir olgunun mevcut olmaması nedeniyle adli yargının görev alanına giren bir uyu mazlıktan söz edilemeyece i; darece kamu gücü kullanılmak suretiyle, tek yanlı irade açıklamasına dayalı olarak yapılan imar uygulama i lemleri sonucunda u ranulan zararın tazminine ili kin bulunan davanın, 2577 sayılı darî Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b. maddesinde yer alan " darî eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları do rudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında görüm ve çözümünde idari yargının görevli oldu u, davacının aynı uyu mazlık için Malatya 3. dare Mahkemesinin 2024/269 Esas ve 2024/1035 Karar sayılı kararı ile adli yargının görevli oldu una ili kin kararın Gaziantep Bölge dare Mahkemesi 2. dari Dava Dairesinin 2024/1311 Esas ve 2024/2625 Karar sayılı kararı ile istinaf ba vurusunun reddine karar verilerek kesinle ti i, 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanununun 19. maddesinin "Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinle mi görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye ba layan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren mercii görevli oldu u kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli mercii belirtilmesi için Uyu mazlık Mahkemesine ba vurur ve elindeki i in incelenmesini Uyu mazlık Mahkemesinin karar vermesine de in erteler. Yargı merciiince, önceki görevsizlik kararına ili kin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli ba vuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyu mazlık Mahkemesine gönderilir." ekindeki düzenlemesi de nazara alındı ında, idari yargının görevli oldu u kanaatiyle görevli yargı yerinin belirlenmesi amacıyla dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine karar verilmi tir..."

5. Malatya 3. Asliye Hukuk Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için adli yargı dava dosyası ekinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmi tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

6. Anayasa'nın " dare" üst ba lı 1 altında düzenlenen "B. Yargı yolu" ba lıklı 125. maddesinin son fıkrası öyledir:

" dare, kendi eylem ve i lemlerinden do an zararı ödemekle yükümlüdür."

7. 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun " dari Dava Türleri ve dari Yargı Yetkisinin Sınırı" ba lıklı 2. maddesinin birinci fıkrası öyledir:

"(1)(De i ik:10/06/1994-4001/1 md.) dari dava türleri unlardır:

a) darî i lemler hakkında yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından

açılan iptal davaları,

b) dari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları do rudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz artla ma ve sözleşmelerinden do an uyu mazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyu mazlıklara ili kin davalar"

8. 2577 sayılı Kanun'un " iptal ve tam yargı davaları" ba lıklı 12. maddesi öyledir:

" İlgililer haklarını ihlal eden bir idari i lem dolayısıyla Danı taya ve idare ve vergi mahkemelerine do rudan do ruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara ba lanması üzerine, bu husustaki kararın veya kanun yollarına ba vurulması halinde verilecek kararın tebli i veya bir i lemin icrası sebebiyle do an zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler. Bu halde de ilgililerin 11 nci madde uyarınca idareye ba vurma hakları saklıdır."

9. 2577 sayılı Kanun'un "Do rudan do ruya tam yargı davası açılması" ba lıklı 13. maddesi öyledir:

"1. dari eylemlerden hakları ihlal edilmi olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya ba ka suretle ö rendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren be yıl içinde ilgili idareye ba vurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gereklidir. Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki i lemin tebli ini izleyen günden itibaren veya istek hakkında otuz gün içinde cevap verilmedi i takdirde bu sürenin bitti i tarihten itibaren, dava süresi içinde dava açılabilir.

2. Görevli olmayan adli (...) yargı mercilerine açılan tam yargı davasının görev yönünden reddi halinde sonradan idari yargı mercilerine açılacak davalarda, birinci fıkroda öngörülen idareye ba vurma artı aranmaz."

10. 3194 sayılı mar Kanunu'nun uyu mazlık konusu i lemin tesis edildi i tarihte yürürlükte bulunan "Arazi ve arsa düzenlemesi" ba lıklı 18. maddesinin 1-3 ve 19. fıkraları öyledir:

" mar hududu içinde bulunan binalı veya binasız arsa ve arazileri malikleri veya di er hak sahiplerinin muvafakatı aranmaksızın, birbirleri ile, yol fazlaları ile, kamu kurumlarına veya belediyelere ait bulunan yerlerle birle tirmeye, bunları yeniden imar planına uygun ada veya parsellere ayırmaya, müstakil, hisseli veya kat mülkiyeti esaslarına göre hak sahiplerine da itmaya ve re'sen tescil i lemlerini yaptırmaya belediyeler yetkilidir. Sözü edilen yerler belediye ve mücavir alan dı nda ise yukarıda belirtilen yetkiler valilikçe kullanılır.

...

*(De i ik fıkra:4/7/2019-7181/9 md.) (De i ik birinci cümle:5/12/2024-7534/6 md.)
Düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tabi tutulan yerler ile bölgenin ihtiyacı olan yol, meydan, park, otopark, çocuk bahçesi/parkı, ye il saha, ibadet yeri ve karakol, Milli E itim Bakanlığı na ba lı ö retime yönelik e itim tesis alanları, kamuya ait kre ve gündüz bakım evleri, pazar yeri, semt spor alanı, toplu ta ima istasyonları ve durakları, Sa lık Bakanlığı na ba lı sa lık tesis alanları, otoyol hariç eri me kontrolünün uygulandı ı yol, su yolu, bölgenin geneline hizmet veren spor alanı, belediye hizmet alanı, sosyal ve kültürel tesis alanı, kamu hizmeti için planlanan teknik altyapı ve trafo alanları, özel tesis yapılmasına konu olmayan a açlandırılacak alan, rekreasyon alanı olarak ayrılan parseller ve mesire alanları, resmî kurum alanı, uygulama imar planı kararı ile getirilen di er umumi ve kamu hizmet alanları, otogar alanından olu ur ve bu hizmetlerle ilgili tesislerden ba ka maksatlarla kullanılamaz. Düzenlemeye tabi tutulan alan içerisinde bulunan ta kın kontrol*

tesisi alanlarının, bu fıkra da belirtilen kullanımlar için düzenleme ortaklık payı dü ülmesini müteakip kalan Hazine mülkiyetindeki alanlardan kar ılanması esastır. Ancak ta kın kontrol tesisi için yeterli alanın ayrılamaması durumunda, düzenleme ortaklık payının ikinci fıkra da belirtilen oranı a maması artıyla, düzenlemeye tabi di er arazi ve arsaların yüz ölçümlerinden bu fıkradaki kullanımlar için öncelikle düzenleme ortaklık payı ayrıldıktan sonra ikinci fıkra da belirtilen orana kadar ta kın kontrol tesisi için de ayrıca pay ayrılır. Kapanan imar ve kadastro yollarının öncelikle düzenleme ortaklık payına ayrılan toplam alandan dü ülmesi esastır.

...

(De i ik fıkra:4/7/2019-7181/9 md.) Bu maddede belirtilen kamu hizmetlerine ayrılan yerlere rastlayan alanlardaki a açlar/yapılar, belediye veya valilikçe bedeli/enkaz bedeli ödenerek sökülür ve yıkılır."

B. Yargı Kararları

11. Yargıtay çtihadı Birle tirme Büyük Genel Kurulunun, 16/05/1956 tarih ve 1956/1 Esas, 1956/6 Karar sayılı kararının ilgili bölümü öyledir:

"...Usûlü dairesinde istimlak muamelesine tevessül edilmeksizin gayrimenkulü yola kalbedilen ahsın, esas itibarıyla, gayrimenkulünü yola kalbeden amme hükmi ahsiyeti aleyhine meni müdahale davası açma a hakkı oldu una, ancak dilerse bu fiili duruma razı olarak, mülkiyet hakkının amme hükmi ahsiyetine devrine kar ılık gayrimenkulünüün bedelinin tahsilini de dava edebilece ine ve isteyebilece i bedelin de mülkiyet hakkının devrine razı oldu u tarih olan dava tarihindeki bedel oldu una 16.05.1956 tarihinde ilk toplantıda ittifakla karar verildi."

12. Yargıtay çtihadı Birle tirme Kurulunun 11/02/1959 tarih ve E.1958/17, K.1959/15 sayılı kararının III. bölümü öyledir:

" stimlâksiz el atma halinde amme te ekkülü stimlâk Kanununa uygun hareket etmeden ferdin malını elinden alını olması sebebiyle kanunsuz bir harekette bulunmu durumdadır. Ve bu bakımdan dava Medeni Kanun hükümlerine giren mülkiyete tecavüzün önlenmesi veya haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazmini davasıdır. Ve bu bakımdan adliye mahkemesinin vazifesi içindedir.

Bundan ba ka, bir amme te ekkülü tarafından bir tesisin yaptırılması sırasında Devlet malı olmayan yerlerden toprak alınması veya böyle yerlere toprak veya moloz yı ılması neticesinde meydana gelen zararların tazmini davası da ba kasının malına amme te ekkülüünün diledi i gibi el atma hakkı bulunmadı ı ve plan ve projelere ve artnamelere ba kasının malına ihtiyaca göre el atılabilmesini gerektirecek esaslar konulamayaca ı cihetle, haksız fiilden do an bir tazminat davası sayılır.

Yapılan i lerin plan veya projeye aykırı olarak yapılması hali de idari karara aykırı bir hareket bulunması itibarıyla yine idari kararın tatbiki olan birfiil sayılamaz ve bu bakımdan bu iddia ile açılmış bir dava haksız fiilden do an bir davadan ibaret olacaktır.

Bu bentte anılan davalar, içtihadı birle tirme kararının dı nda kaldıklarından kararın bunlara ümulü yoktur"

IV. NCELEME VE GEREKÇE:

A. İlk nceleme

13. Uyu mazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Ba kanlı nda, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram EN, Döndü Deniz B L R, Mahmut BALLI, Bilal ÇALI KAN ve Yüksel NAVDAR'ın katılımlarıyla yapılan 13/04/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildi i üzere,

tarafları, konusu ve nedeni aynı olan davada; adli yargı yerince idari yargı yerinin görevli oldu u gerekçesiyle verilmi bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip oldu u seçenekler ile verdi i karar bakımından bir de erlendirme yapılması gerekmektedir.

14. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, “*Olumsuz görev uyu mazlı ının bulundu unun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinle mi olması gerekir.*

Bu uyu mazlı ın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (...) ileri sürülebilir.” hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinle mi görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinle mesi halinde olumsuz görev uyu mazlı ı do mu olacak, hukuk alanında do mu bulunan bu uyu mazlı ın giderilmesi istemi ise ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

15. Kanun'un 19. maddesindeki “*Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinle mi görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye ba layan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli oldu u kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyu mazlık Mahkemesine ba vurur ve elindeki i in incelenmesini Uyu mazlık Mahkemesinin karar vermesine de in erteler.*

(De i ik ikinci fıkra: 23/7/2008-5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ili kin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli ba vuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyu mazlık Mahkemesine gönderilir...” hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait oldu unu belirten gerekçeli bir karar ile do rudan Uyu mazlık Mahkemesine ba vurma olana ına sahiptir. u kadar ki, ba vuru kararının, görev konusunda Uyu mazlık Mahkemesince karar verilmesine de in i in incelenmesinin ertelenmesi hususunu da içermesi gerekir.

16. Kanun koyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyu mazlı ı do ması durumunda her iki yargı merciince i ten el çekilmi oldu undan ba vurma iradesini davanın taraflarına bırakmı iken, bu yönteme oranla daha kısa zamanda çözüme ula ılmasını amaçladı ı 19. madde ile daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, i ten el çekmeden do rudan Uyu mazlık Mahkemesine ba vurma olana ını tanımı tır.

17. Olayda, adli yargı yerince, görevsizlik nedeniyle davanın usulden reddine yönelik hüküm kurulup, karar numarası alındıktan sonra, ayrıca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine de karar verilerek, görevli merciin belirtilmesi için dosyaların re’sen Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i anla ılmaktadır.

18. Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uyulmamakta ise de, davanın taraflarınca ba vuruda bulunulmadı ı gözetilerek, adli yargı yerince re’sen yapılan ba vurunun 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında oldu unun kabulü ile Uyu mazlık Mahkemesinin önüne gelmi bulunan görev uyu mazlı ının çözüme kavu turulması, gerek usul ekonomisine gerek Uyu mazlık Mahkemesinin kurulu amacına uygun olaca ndan, görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli iyle karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

19. Raportör-Hakim Arzu ÇET NDERE A 'nın davanın çözümünde idari yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gere i görü ülüp dü ünüldü:

20. Dava, 3194 sayılı mar Kanunu'nun 18. maddesine göre yapılan imar uygulamasında, davacının maliki oldu u Malatya ili, Battalgazi ilçesi, Bahçeba 1 Mahallesinde bulunan 651 ada, 5 ve 9 parsel sayılı ta ınmazlar üzerindeki a açların davalı idare tarafından kesilmesi nedeniyle fazlaya ili kin hakkı saklı tutularak toplam 100 TL maddi tazminatın a açların kesildi i tarihten itibaren i leyecek yasal faizi ile birlikte ödenmesi istemiyle açılmış tır .

21. Dava dosyasının incelenmesinden; davacının paylı mülkiyetinde bulunan Malatya ili, Battalgazi ilçesi, Bahçeba 1 Mahallesi, 0 Ada, 739 Parsel sayılı ta ınmazın Battalgazi Belediye Meclisinin 01/10/2020 tarih ve 121 sayılı kararıyla onaylanan 1/1000 ölçekli uygulama imar planı revizyonu sonrasında rekreasyon alanında bırakıldı ı, bu sebeple söz konusu ta ınmaz üzerindeki üç katlı evinin tapuda mülkiyetini kaybetti i ve davalı idare tarafından ta ınmaz üzerindeki a açlarının kesildi inden bahisle u ranılan zararlara kar ılıklı kesilen a açların bedeli 5.000 TL ile üç katlı evin bedeli 5.000 TL olmak üzere toplam 10.000 TL maddi tazminatın davalı idareye ba vurulan 27/11/2023 tarihinden itibaren i letilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldı ı anla ılmaktadır.

22. Yargıtay çtihadı Birle tirme Genel Kurulunun 16/05/1956 tarihli ve E.1956/1, K.1956/6 sayılı kararında da belirtildi i üzere; idarenin kendisine kanunla verilen bir i i yapmayı kararla tırmasının, idari bir karar niteli i ta ıdı ı, bu kararı yerine getirmek üzere plan ve projeler yapıp o plan ve projeler gere ince tesis etti i i lemler ve kararın sonucu olan fiillerden do an zararların tazmini isteklerinin, idarî karar ve fiilden do an zarar esasına dayanan tam yargı davaları olarak idarî yargının görevinde oldu u, idari usul ve esaslar dı ında idarece bir aynî hakka müdahalede bulunulması, özel mülkiyete konu ta ınmaza kamula tırmasız el atılması halinde, Kamula tırma Kanunu'na uygun hareket etmeden ferdin malının elinden alınmı olması gibi kanunsuz bir harekette bulunulması halinde meydana gelecek zarara kar ılı açılacak dava ise, Medenî Kanun hükümlerine göre mülkiyete müdahalenin meni veya haksız fiil sonucunda meydana gelen zararın tazmini davası niteli i ta ıdı ından, özel hukuk hükümlerine göre adlî yargı yerinde çözümlenecektir.

23. Somut uyu mazlıkta; davacıya ait ta ınmazın bulundu u alanda yapılan imar planı revizyonunun uygulanması amacıyla 3194 sayılı Kanun'un 18. maddesi uyarınca yapılan parselasyon planı sonucunda hissedarı bulundu u kadastral parselin kamu hizmetlerine ayrılan kısmındaki a açların, 3194 sayılı Kanun'un 18. maddesinde yer alan "*bu maddede belirtilen kamu hizmetlerine ayrılan yerlere rastlayan alanlardaki a açlar/yapılar, belediye veya valilikçe bedeli/enkaz bedeli ödenerek sökülece i ve yıkılaca ı*" yolundaki hükme dayanılarak kesildi i, davacının tazminat isteminin idari i lemin uygulanmasından do an zararın tazminine ili kin oldu u ve imar mevzuatı hükümlerine göre çözümlenmesi gerekti i sonucuna ula ılmış tır.

24. Buna göre olayda, Yargıtay çtihatları Birle tirme Kurulunun E.1956/1, K.1956/6 ve E.1958/17, K.1959/15 sayılı kararlarında tanımlanan anlamda kamula tırmasız el atma olarak nitelenebilecek bir olgunun mevcut olmaması nedeniyle adli yargının görev

alanına giren bir uyu mazlıktan söz edilemeyece i; darece kamu gücü kullanılmak suretiyle, tek yanlı irade açıklamasına dayalı olarak yapılan imar uygulama i lemleri sonucunda u ranılan zararın tazminine ili kin bulunan davanın, 2577 sayılı darî Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b. maddesinde yer alan " darî eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları do rudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında görüm ve çözümünde idari yargının görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

25. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Malatya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile, Malatya 3. dare Mahkemesinin 05/04/2024 tarih ve E.2024/269, K.2024/1035 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Malatya 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile, Malatya 3. dare Mahkemesinin 05/04/2024 tarih ve E.2024/269, K.2024/1035 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

13/04/2026 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Rıdvan
GÜLEÇ

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Bayram
EN

Üye
Döndü Deniz
B L R

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALI KAN

Üye
Yüksel
NAVDAR

